

Utländsk arbetskraft på svenska byggarbetsplatser

Byggbranschen står inför en stor utmaning gällande den rådande resursbristen som idag är ett stort problem. Inom många byggföretag räcker egen personal inte till inom projekten vilket kräver en alternativ lösning till arbetskraft för att inte bromsa utvecklingen inom branschen.

För att klara av en stark utveckling och resursbrist blir det vanligt att företag väljer att handla upp extern arbetskraft för att inte behöva avvisa nya projekt med god lönsamhet, detta kan således anses vara en konkurrensfördel. Under senaste decenniet har det blivit mer vanligt att företag har valt att handla upp utländsk arbetskraft som ett alternativ till den rådande resursbristen inom branschen. Detta medför att fler arbetsplatser blir inhomogena med varierande modersmål och kulturer vilket skapar problem som inte tidigare existerade på homogena arbetsplatser. Arbetssättet med extern utländsk arbetskraft är fortfarande relativt ny inom branschen och därmed finns det stor utvecklingspotential för det. Studiens slutsats över vilka de tydligaste utmaningarna som följer med utländsk arbetskraft är *kommunikationen, avtalens utformning och krav, huvudentreprenörsansvaret* och huruvida *handlingar bör internationaliseras*.

Förutsättningarna för utländsk arbetskraft på svenska arbetsmarknaden har växt fram med den fria rörligheten som är en grundpelare inom Europeiska Unionen tillsammans med att antalet medlemsnationer har ökat, framförallt genom expansionen i början av 2000-talet. Sedan Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister blev ett krav i mitten av 2013 har antalet anmälda utstationerade arbetstagare ökat för varje år och förväntas även att fortsätta inom närmsta framtiden. Idag är Sverige i behov av en fungerande arbetskraftsinvandring, dels på grund av en avtagande inhemska befolkningsutvecklingen men också för att öka konkurrensen och kompetensen.

Studiens resultat visar på att arbetssättet med utländsk arbetskraft innebär flera utmaningar men samtidigt finns det stor utvecklingspotential och konkurrensfördelar för de företag som lyckas med utmaningarna. Att kunna handla upp extern arbetskraft, utländsk arbetskraft i denna studie, på ett lyckat vis skapar stora fördelar och gör ett företag mindre konjunkturkänsligt. Examensarbetets hjärtefråga är kommunikationen och hur man ska lyckas med den, en av studiens slutsats är att ökad information om varandras kulturella bakgrund är ett sätt att motarbeta delar av kommunikationens utmaningar.

Examensarbetets metod var en induktiv metodansats med en kvalitativ studie. Tillvägagångssättet för studien innefattar en litteraturstudie tillsammans med en fallstudie på ett av fallföretagets projekt, Stadskajen i Landskrona. Här har studiens problemformuleringar undersökts med hjälp av kvalitativ innehållsanalys, observationer samt intervjuer.

Studiens undersökning är ett första steg i att adressera, uppmärksamma och fastställa för vilka utmaningar och problem det undersökta arbetssättet, utländska arbetskraft, medför. Detta har sammanställts och presenteras som en åtgärdsplan för fallföretaget som vidare är tänkt att medföra en utveckling av arbetssättet till framtida projekt. Ett exempel på ett förslag är att tillhandahålla workshops med fokus på information och diskussioner gällande kulturella skillnader och dess påverkan. Nästkommande steg för fallföretaget är att analysera åtgärdsplanen och efter det prioritera och allokera resurs på de förslag de anser lämpa sig bäst för att utveckla arbetssättet.

Slutligen, utifrån detta examensarbete, har det sammanställts två förslag på vidare studier för framtida studenter vilka involverar vidare undersökning av avtalen i upphandlingar samt huruvida handlingar bör internationaliseras eller inte. Under studiens gång framkom det att de två nämnda ämnena är av stor vikt för att det undersökta arbetssättet ska bli framgångsrikt och således kan det anses som intressanta ämnen.